

disse 2 Faktorer til Bestemmen af Eiendommens Værdi, Hartkorn og Assuranceværdi, udtrykkelig har tilføjet Folkehøld. Ogsaa efter Loven af 1858 maa det anses for at have været Meningen, at naar der skulde foretages en Fordeling, skulde man ikke blot tage Hensyn til de enkelte Eiendommens Værdi, bestemt efter Hartkorn eller Assurancesum, men ogsaa til det Folkehøld, der fandtes paa Eiendommen, saaledes at altsaa en mindre Eiendom med mange Mennesker paa, med stort Folkehøld, skulde komme til at tage en større Del i hele Snekastningsarbejdet end en værdifuldere Eiendom, som kun havde faa Mennesker paa sig. Det har været Principet ogsaa efter Loven af 1858. Nu ønsker jeg, at man skal klare sig det Spørgsmaal: Hvorledes er det Meningen at ordne dette Forhold for Fremtiden? Naar man nemlig nu gjør Snekastningen til en kommunal Byrde, vil det være høist naturligt, at man tænker sig at bringe denne Byrde ind under de samme Regler, som overhovedet gjælde for kommunale Byrder, og det vil der navnlig blive Spørgsmaal om efterhaanden som en større eller mindre Del af Snekastningsarbejdet udføres, ikke ved Naturalarbejde, men ved Kommunens Foranstaltning, ved leiede Folk, naar hele Byrden altsaa kommer til at blive Pengebyrde. Naar det sker, vil det ganske naturligt udvikle sig og blive forstaaet saaledes, at faa bliver det en kommunal Byrde, en Pengebyrde, som reguleres efter de samme Regler, som overhovedet gjælde for Reguleringen af kommunale Byrder. Men saa spørger jeg: Kan man da tro, at dette Ord „Bedkommendes Folkehøld“ i § 5 i Lovforslaget vil kunne komme til at spille den samme Rolle, som det skulde spille efter Loven af 1858, navnlig i Følge dens Forbindelse med Reglementet af 1799? Jeg er fristet til at tro, at man i mange Tilfælde maa se i den Omstændighed, at der boer mange Mennesker paa et Sted, finder Grund til at sætte Byrden ned, i Stedet for at det, som jeg paapegede før, har været en naturlig Følge af Principet i 1799 i Forbindelse med Loven af 1858, at mange Mennesker forøge Byrden. Saa vil man jo komme ind paa de Regler, som nu gjælde i Almindelighed ved Fordelingen af kommunale Byrder, komme til, at mange Mennesker netop skulle føre til Redskættelsen af kommunale Byrder (Modsigelse af N. Andersen [Odenes Amts 2den Valgfreds]). Ja, det er vist ikke Meningen, men jeg antager, at saaledes som det staar, vil, naar man omforandrer Karakteren af Snekastningsbyrden, Forholdenes Udvikling føre

der, at dette Moment, Folkehøldet, som havde sin naturlige Berettigelse, baade i 1799 og 1858, vil helt forsvinde; det vil kun blive tilbage som Reguleringsmomenter i Hartkornet og Assuranceværdien. Om jeg nu har Ret deri eller ikke, skal jeg henstille til nærmere Overbetelse, men mig forekommer det, at naar man saaledes forandrer Principerne i en Lov, der paalægger Befolkningen Byrder, er det en ikke uberegtiget Fordring fra Statsborgerernes Side, at det stilles nogenlunde klart frem, hvor vidt deres Forpligtelse gaar, hvad man kan forlange af dem. Jeg holder meget af, at Borgerne nogenlunde skulle kunne vide, hvad der er deres Ret og Pligt. Jeg holder ikke af, at Borgerne skulle være udsatte for Vilkaarlighed paa noget Omraade, heller ikke fra Kommunerens Side. Man maa jo dog ikke gaa ud fra, at Kommunalbestyrelserne høre sig over den almindelige Regel om menneskelig Ufuldkommenhed. Man maa indrømme, at der kan finde Vilkaarlighed Sted ogsaa i Kommunerne, og at baade Amtsråd og Sogneråd kunne gjøre sig skyldige i Feiltagelser, for ikke at sige bevidste Vilkaarligheder. Det forekommer mig derfor, at Borgerne have Krav paa, at Love, der paalægge dem Byrder, skulle være affattede saaledes, at de nogenlunde kunne vide og selv læse sig til, hvilke Byrder der med Ret kan lægges paa dem. Saaledes som det staar i § 5, skal det fastsættes „efter Regler, der nærmere fastsættes i et af Amtsrådet efter Forhandling med Sogneraadene affattet Reglement“, hvorledes Byrden skal fordeles i Forhold til Hartkorn, Assuranceværdi, Bedrift og Folkehøld; men i hvilket Forhold dette skal ske, antydes ikke med et Ord. Jeg kan altsaa tænke mig et Amtsrådsdistrikt, for ikke at tale om et Sognerådsdistrikt, hvor man fortrinsvis lægger Vægt paa Hartkornet, et andet, hvor man fortrinsvis lægger Vægt paa Bygningernes Assuranceværdi, et tredie; hvor man lægger Vægt paa Bedriften og et fjerde, hvor man lægger Vægten paa Folkehøldet. Der kan ganske bestemt fremkomme stor Vilkaarlighed derved. Men Sagen bliver endnu mere betænkelig, naar man holder sig for Die, at der findes Steder i Landet, hvor værdifulde Bygninger, paa hvilke der hvile Bygningsafgift, spille en temmelig stor Rolle, og hvor saadanne nu bringes ind under den kommunale Byrde, hvorom her er Tale, medens de tidligere have været fritagne derfor. Jeg kan godt tænke mig, at der her kan aabnes Udgang for ikke ringe Vilkaarlighed. Der blev, saavidt jeg har forstaaet Forhandlingerne, gjort en Indbending mod, at Eieren af et ubeboet